

Ministarstvo vanjskih poslova

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZA
NEPROLIFERACIJU ORUŽJA ZA MASOVNO UNIŠTENJE (2016-2020), ZA 2019. GODINU**

Podgorica, 19. decembar 2019. godine

I UVODNI REZIME

U skladu sa svojim vanjsko-političkim prioritetima, Crna Gora je snažno posvećena očuvanju međunarodnog mira i bezbjednosti, borbi protiv organizovanog kriminala, terorizma i širenja oružja za masovno uništenje (u daljem tekstu OMU). Ovo opredjeljenje je prepoznato u brojnim strateškim dokumentima, Strategiji odbrane, Strategiji nacionalne bezbjednosti, Strategiji za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma, te Strategiji za neproliferaciju OMU, čime su vanjsko-politički prioriteti pretočeni u strateške obaveze.

Kao članica gotovo svih najvažnijih međunarodno pravnih instrumenata u domenu sprječavanja širenja OMU, Crna Gora je posvećena ispunjavanju obaveza koje iz njih proizilaze¹. Između ostalog, uspostavljen je odgovarajući normativno - pravni i institucionalni okvir usmjeren na onemogućavanje da nedržavni akteri dođu u posjed, proizvedu, transportuju ili koriste bilo koju vrstu OMU, ili sredstva za njihovu isporuku. Zabranjena je svaka aktivnost koja može da doprinese proliferaciji OMU i uspostavljen efikasan sistem kontrole spoljne trgovine naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene.

Nakon donošenja Akcionog plana za implementaciju rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1540, koja za cilj ima sprječavanje da OMU dođe u posjed nedržavnih aktera, u prvom redu terorista, za period 2014-2018. godine, u januaru 2015. godine formirano je Nacionalno koordinaciono tijelo za implementaciju Akcionog plana. Radom pomenutog tijela koordiniralo je Ministarstvo vanjskih poslova.

U maju 2016. donijet je Akcioni plan za zaštitu od hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih prijetnji i rizika (u daljem tekstu HBRN) za period 2016-2020, koji zajedno sa Akcionim planom za rezoluciju 1540 čini efikasnu osnovu za prevenciju i suzbijanje širenja OMU, kao i za odgovor na potencijalne HBRN akcidente.

¹ Crna Gora je članica sljedećih međunarodnih ugovora u oblasti OMU i neproliferacije: Ugovor o neširenju nuklearnog oružja (NPT), Ugovor o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih proba (CTBT), Ugovor o zabrani eksperimenata sa nuklearnim oružjem u atmosferi, kosmosu i pod vodom; Ugovor o zabrani smještanja nuklearnog i drugog oružja za masovno uništavanje na dno mora i okeana i u njihovo podzemlje, Konvencija o zabrani usavršavanja, proizvodnje i stvaranja zaliha bakteriološkog (biološkog) i toksičkog oružja i o njihovom uništavanju (BTWC), Konvencija o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja, te o njegovom uništenju (CWC), Konvencija o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala (CPPNM) i Amandmani, Konvencija o nuklearnoj sigurnosti, Međunarodna konvencija za suzbijanje akata nuklearnog terorizma. Crna Gora je članica i Haškog kodeksa ponašanja protiv proliferacije balističkih raketa (HCOC), Globalne inicijative za borbu protiv nuklearnog terorizma (GICNT), Inicijative za bezbjednost protiv proliferacije (PSI) i Međunarodnog partnerstva protiv nekažnjivosti za upotrebu hemijskog oružja. Aplicirala je za članstvo u Vasenarskom aranžmanu o kontroli izvoza konvencionalnog naoružanja.

U septembru 2016. godine, Vlada Crne Gore donijela je Strategiju za neproliferaciju OMU za period 2016-2020. Opšti cilj Strategije je sprečavanje da Crna Gora učestvuje u širenju OMU, a predviđeno je da ovaj cilj bude ostvaren kroz realizaciju četiri pojedinačne aktivnosti: onemogućavanje nelegalnog razvoja, nabavke, izrade, prometa i upotrebe OMU; jačanje prevencije; spremnost za brz i efikasan odgovor na moguću krizu i jačanje međunarodne saradnje, od kojih svaka ponaosob sadrži mjere za sprovođenje.

Strategijom su takođe prepoznati nadležni nacionalni akteri za implementaciju, kao i organizacija procesa praćenja i evaluacije implementacije Strategije. Navedeni dokument je izrađen uz podršku eksperata Agencije za smanjenje rizika u oblasti odbrane (u daljem tekstu DTRA) iz Sjedinjenih Američkih Država, u sklopu projekta koji ova Agencija, preko Centra za bezbjednosnu saradnju u zemljama Jugoistočne Evrope (u daljem tekstu RACVIAC) realizuje za region Jugoistočne Evrope, a koji ima za cilj da podstakne zemlje na jačanje nacionalnog okvira u domenu borbe protiv širenja OMU.

Usvajanjem Strategije zaokružen je nacionalni okvir, odnosno upotpunjene su potrebne komponente i stvoreni uslovi za uspješno suočavanje sa proliferacijom OMU, pa je akcenat sada na njihovoj sveobuhvatnoj implementaciji. Ono što je karakteristično za Crnu Goru, a što je urađeno iz praktičnih razloga, jeste pristup od dna prema vrhu (bottom-up) u usvajanju strateških dokumenata– prvo su usvojeni AP za rezoluciju 1540 i HBRN AP, a potom je usvojena Strategija. Na ovaj način, usvajanjem dva AP razrađeni su brojni detalji nacionalnog djelovanja, dok Strategija služi kao tzv. krovni dokument za sva tri akciona plana.

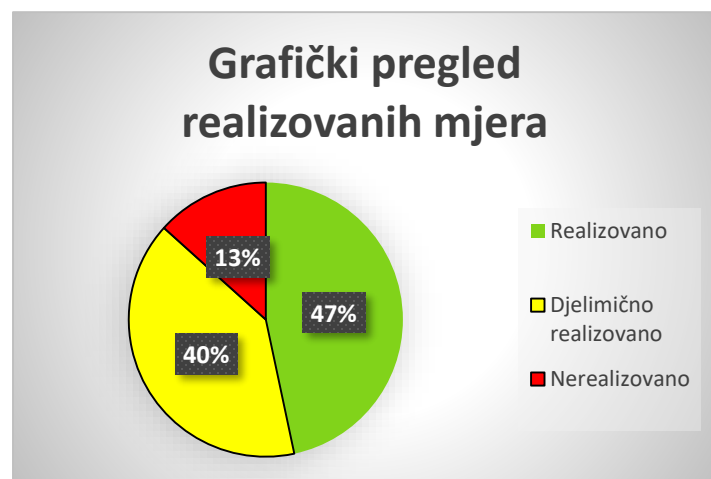
Akcioni plan za implementaciju Strategije, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj u junu 2017. godine, bazira se na Akcionom planu za implementaciju rezolucije SB UN 1540, kao i na HBRN Akcionom planu.

U pripremi Akcionog plana učestvovala su sve nadležne institucije koje u svom portfolio imaju oblasti definisane predmetnom Strategijom i Akcionim planom. Za praćenje implementacije Strategije i Akcionog plana za njeno sprovođenje, 1540 AP i HBRN AP zaduženo je Nacionalno koordinaciono tijelo za neproliferaciju OMU, formirano od strane Vlade Crne Gore, na sjednici održanoj u julu 2017. godine. U cilju racionalizacije nacionalne arhitekture i postizanja veće efikasnosti, Nacionalno koordinaciono tijelo za neproliferaciju OMU je zamijenilo Nacionalno koordinaciono tijelo za praćenje implementacije Akcionog plana za rezoluciju SB UN 1540, kao i Nacionalni tim za sprovođenje Konvencije o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i njegovom uništavanju (CWC). Nacionalno tijelo za neproliferaciju OMU je, osim za 1540 AP i za Konvenciju o hemijskom

oružju, proširilo obim nadležnosti, pa pokriva implementaciju HBRN AP, AP za implementaciju Strategije, kao i aktivnosti i obaveze iz domena Konvencije o biološkom oružju (BWC), Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT) i druge brojne obaveze koje proizilaze iz ovog domena (Crna Gora je članica i aktivno sudjeluje u međunarodnim inicijativama za neproliferaciju OMU), a za koja ne postoje formirana tijela koja bi bila zadužena za praćenje implementacije.

I OCJENA STANJA

Izvještaj o sprovođenju Akcionog plana (u daljem tekstu AP) za implementaciju Strategije za neproliferaciju oružja za masovno uništenje (u daljem tekstu OMU), sadrži kratak pregled realizovanih mjera i aktivnosti definisanih AP tokom 2019. godine. Realizovane aktivnosti su pokazatelj napora nadležnih institucija na planu ostvarivanja zadatih mjera, odnosno projektovanih strateških ciljeva, kojima se teži kreiranju neophodnih preduslova za sprječavanje širenja OMU i sredstava za njihovu isporuku. Nosioci aktivnosti sadržanih u Akcionom planu su resorna ministarstva i drugi državni organi i organi uprave. Namjera je da se kroz koordinirani pristup, uz maksimalno učešće i angažovanost Koordinacionog tijela, obezbijedi što je moguće veći stepen realizacije mjera i ciljeva. U nastavku je prikaz mjera koje su predviđene u Akcionom planu, a koje su realizovane tokom 2019. godine.

Realizacija najvećeg broja mjera sadržanih u predmetnom AP zahtijeva kontinuirane procese izgradnje nacionalnih kapaciteta u ovoj oblasti. Stoga, stepen realizacije istih je definisan kao "u toku/kontinuirano se sprovode". Najviše je urađeno na jačanju zakonodavnog i administrativnog okvira za sprječavanje širenja OMU, pristupanjem relevantnim međunarodnim ugovorima i izradom i donošenjem novih pravnih akata od značaja za oblast sprječavanja širenja OMU. Najviše aktivnosti imali su resori odbrane, unutrašnjih poslova i održivog razvoja i turizma, policije i carina, kao ključni nosioci nadležnosti u domenu sprečavanja širenja OMU, dok ostali organi uglavnom realizovali predviđene, redovne aktivnosti, sa akcentom na one usmjerene na učešće u međunarodnim naporima za sprječavanje širenja OMU kroz prisustvo na međunarodnim konferencijama, radionicama i vježbama. Nedovoljno urađeno na planu informisanja predstavnika privrede, NVO, akademske zajednice i šire zainteresovane javnosti u vezi sa obavezama koje po njih proizilaze iz domena neproliferacije OMU. Izostale aktivnosti na planu informatičkog povezivanja nadležnih organa kako bi se imao uvid u odbijene zahtjeve za izdavanje dozvola kontrolisane robe, uvid u izdate dozvole, te u cilju pregleda stanja uvoza/izvoza robe dvostruke namjene i hemikalija, a u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronsko poslovanje.

U izvještajnom periodu intenzivirano je učešće predstavnika nadležnih organa na međunarodnim i regionalnim specijalističkim obukama i vježbama za jačanje postojećih kapaciteta za suzbijanje širenja OMU. Vršene su i aktivnosti u cilju nabavke odgovarajuće opreme i organizovanje obuka za njenu adekvatnu upotrebu pa je u toku izvještajnog perioda Ministarstvo odbrane nabavilo hemijske i radiološke detektore dok su Forenzički centar i Uprava policije Crne Gore dobili mobilnu laboratoriju i odgovarajuću opremu sa kojom će obučeni tim adekvatno reagovati u slučaju pojave HBRN incidenta, te u slučaju sumnje u kriminalne aktivnosti, pokrenuti prve korake u fazi istrage, uključujući prikupljanje fizičkih dokaza koji bi doveli do identifikacije i privođenja izvršioca napada.

Kontinuirano se radi na usklađivanju liste robe dvostruke namjene u Crnoj Gori sa listom Evropske unije, što predstavlja još jednu aktivnost predviđenu Akcionim planom. Za 2020. godinu je planirano donošenje novog Zakona o izvozu roba dvostruke namjene, čije se usvajanje očekuje do kraja I kvartala.

Crna Gora je, od 5. do 7. novembra bila domaćin regionalne radionice u okviru američke Inicijative za bezbjednost proliferacije (Proliferation Security Initiative – PSI), koja okupila preko 50 zemalja Jugoistočne Evrope, a koja za cilj imala jačanje regionalne saradnje u domenu suzbijanja širenja (proliferacije) oružja za masovno uništenje. U okviru radionice, organizovana je i simulaciona vježba, zasnovana na realnim proliferacionim scenarijima a koja je

praktično testirala aktivnosti vezane za efikasno sprovođenje kontra-proliferacionih mjera i sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje.

II TABELARNI PREGLED REALIZOVANIH MJERA I AKTIVNOSTI TOKOM 2018. GODINE

STRATEŠKI CILJ I: Sprječavanje da Crna Gora učestvuje u proliferaciji oružja za masovno uništenje										
Operativni cilj 1.1.: Jačanje zakonodavnog i administrativnog okvira kako bi se spriječilo širenje oružja za masovno uništenje										
Indikator učinka 1.			Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta				Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta			
<i>Broj potpisanih međunarodnih ugovora i inicijativa kojima je Crna Gora pristupila u domenu sprječavanja širenja OMU i sredstava za njihovu isporuku, te broj donijetih propisa kojima se dopunjuje zakonodavni okvir za zabranu i onemogućava pribavljanje, posjedovanje, razvijanje i upotreba OMU i sredstava za njihovu isporuku.</i>			<i>Crna Gora dodatno osnažila zakonodavni i administrativni okvir u cilju sprječavanja širenja OMU, pristupivši relevantim međunarodnim instrumentima u ovoj oblasti.</i>				<i>Crna Gora je članica najvažnijih međunarodnih ugovora i inicijativa u domenu sprječavanja širenja OMU i njihovog dospjeća u ruke nedržavnih aktera. Upotpunjen je zakonodavni okvir kojim se zabranjuje i onemogućava pribavljanje, posjedovanje, razvijanje i upotreba OMU i sredstava za njihovu isporuku.</i>			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
	<u>Crna Gora dodatno osnažila zakonodavni i administrativni okvir u cilju sprječavanja širenja OMU, pristupivši relevantim međunarodnim instrumentima u ovoj oblasti. U izvještajnom</u>									

	<u>periodu usvojen jedan izvještaj i donijeta dva Zakona o potvrđivanju relevantnih međunarodnih protokola; 5 pravilnika; 2 Odluke o objavljivanju sporazuma; izrađena dva predloga zakona i dostavljena EK na mišljenje; izrađen jedan nacionalni plan</u>									
1.1.1. Pristupanje relevantnim međunarodnim ugovorima	Vlada Crne Gore na sjednici održnoj 1. VIII 2019. usvojila je Drugi nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Konvencije o nuklearnoj sigurnosti koji je dostavljen Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju (IAEA) u Beču. U okviru sprovođenja Ugovora o neproliferaciji nuklearnog oružja (NPT), Sporazuma o zaštitnim mjerama, Dodatnog protokola i Protokola o malim količinama, Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju dostavljena su četiri nacionalna izvještaja i izjava o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori.	Svi	2017	2020	Realizovano		Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	

	Donijet Zakon o potvrđivanju Protokola iz 2005. godine o izmjenama i dopunama Protokola o suzbijanju nezakonitih radnji uperenih protiv bezbjednosti nepokretnih platformi koje se nalaze u epikontinentalnom pojasu ("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 009/19 od 17.10.2019). Donijet je Zakon o potvrđivanju Protokola iz 2005. godine o izmjenama i dopunama Konvencije o suzbijanju nezakonitih radnji uperenih protiv bezbjednosti pomorske plovidbe ("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 009/19 od 17.10.2019).									
1.1.2. Revizija postojećih i donošenje novih pravnih propisa koji se odnose na zabranu oružja za masovno uništenje	Na osnovu Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti donijeti su sljedeći pravilnici: Pravilnik o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti, bolničkih infekcija, stanja i smrti oboljelih od ovih bolesti; Pravilnik o Listi zaraznih bolesti nad kojima se sprovodi epidemiološki nadzor i protiv kojih se	Svi	2017	2020	Realizovano		Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	

	primjenjuju mjere sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti i definicijama slučaja zaraznih bolesti; Pravilnik o načinu i postupku sprovođenja mjera za sprečavanje i suzbijanje bolničkih infekcija. Donijet je Program obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore za 2019. godinu. Donijet je Pravilnik o sanitarno-tehničkim i higijenskim uslovima u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim zatvorenim i otvorenim javnim mjestima. Donijet je Pravilnik o utvrđivanju liste eksplozivnih materija koje se mogu stavljati u promet. Izrađen je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu opasnih materija koji je dostavljen Evropskoj komisiji radi davanja mišljenja. Izrađen je Nacionalni plan za zaštitu i spašavanje od								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	tehničko tehnoloških nesreća koji je u proceduri usvajanja. Predviđeno je utvrđivanje Predloga zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti u IV kvartalu 2019. od strane Vlade Crne Gore. Predlog je dostavljen Evropskoj komisiji na mišljenje.									
Operativni cilj 1.2.: Jačanje saradnje između relevantnih aktera na nacionalnom nivou te poboljšanje koordinacije postojećih kapaciteta za suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje										
Indikator učinka			Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta				Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta			
<i>Broj održanih radionica, vježbi/simulacija u cilju jačanja kapaciteta i unaprjeđenja saradnje između nadležnih organa u domenu sprječavanja proliferacije OMU i potpisani sporazumi/memorandumi o saradnji u ovom domenu.</i>			<i>Učešćem u vježbama sa realnim scenarijima koji simuliraju upotrebu OMU nadležni organi pokazali vrlo dobar nivo koordinacije čime dodatno osnaženi kapaciteti sistema za suzbijanje širenja OMU i reakcije na HBRN akcidente. Nije bilo potpisanih sporazuma o saradnji.</i>				<i>Uspostavljen efikasan nivo koordinacije i saradnje između relevantnih aktera na nacionalnom nivou te poboljšanje koordinacije postojećih kapaciteta za suzbijanje širenja OMU.</i>			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Plani rani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
	Dodatno je osnažena									

	<u>saradnja između nadležnih organa poboljšani kapaciteti za suzbijanje širenja OMU. U izvještajnom periodu održana jedna radionica; realizovana jedna eksterna evaluacija; u procesu je izrada/prilagođavanje preporučenih SOP</u>									
	U okviru saradnje Ministarstva zdravlja i Instituta za javno zdravlje Crne Gore sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, realizovana je zajednička eksterna evaluacija, kroz analizu nacionalnih kapaciteta za odgovor na prijetnje koje su izazvane HBRN hazardima.	Svi	2017	2020	Realizovano		Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	
1.2.1. Zaključivanje i ažuriranje memoranduma o razumijevanju, standardnih operativnih procedura (SOP) i drugih odgovarajućih dokumenata između	Sertifikovani treneri u oblasti forenzičkog istraživanja HBRN incidenata su u procesu izrade/prilagođavanja preporučenih SOP (standardnih operativnih procedura) po kojima će se postupati na mjestu incidenta.	Svi	2017	2020	Djelimično realizovana		Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	

relevantnih institucija na nacionalnom nivou										
Operativni cilj 1.3.: Učešće u međunarodnim naporima u sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje										
Indikator učinka <i>Broj konferencija, sastanaka, seminara na kojim učestvovali predstavnici nadležnih resora zemlje.</i>			Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta <i>Predstavnici nadležnih resora aktivno učestvovali na regionalnim i međunarodnim događajima usmjerenim na sprječavanje širenja OMU. Izostalo učešće na onim sastancima gdje nije bilo predviđeno pokrivanje troškova od strane organizatora.</i>			Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta <i>Predstavnici nadležnih resora aktivno i redovno sudjeluju u međunarodnim naporima u sprječavanju širenja OMU.</i>				
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.3.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Plani rani datum završetka	Status realizacije 	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
	<u><i>Predstavnici nadležnih organa aktivno učestvovali u regionalnim i međunarodnim naporima u domenu sprječavanja širenja OMU.</i></u>									
1.3.1. Učešće na međunarodnim konferencijama, radionicama i vježbama	U novembru 2019. godine, u Podgorici, održana je Radionica Inicijative za bezbjednost proliferacije (PSI- Proliferation Security Initiative), koja okupila preko 50 zemalja Jugoistočne Evrope. U	Svi	2017	2020	Realizovano		Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Predstavnici državnih institucija redovno učestvuju na regionalnim i međunarodnim sastancima

	okviru radionice održana i simulaciona vježba bazirana na realnim proliferacionim scenarijima. Predstavnici Ministarstva odbrane učestvovali su na sljedećim događajima: Regionalni sastanak nacionalnih predstavnika zemalja jugoistočne Evrope u vezi sa Konvencijom o hemijskom oružju; Sastanak nacionalnih organa Konvencije o hemijskom oružju; Radionica o regionalnoj saradnji i nacionalnoj strategiji, po pitanju kontrole naoružanja za masovno uništenje; Seminar u vezi sa Konvencijom o hemijskom oružju; Osamnaesti regionalni sastanak nacionalnih predstavnika zemalja jugoistočne Evrope u vezi sa Konvencijom o hemijskom oružju (Eighteenth Regional Meeting of National Authorities of State Parties in Eastern Europe), pod pokroviteljstvom Organizacije za zabranu hemijskog oružja (u daljem tekstu: OPCW) i Vlade Republike Letonije je održan u Rigi (Letonija) u maju 2019. godine;								u domenu sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje. Međutim, učešće je najčešće ograničeno na one skupove na kojima su troškovi učešća iz zemlje pokriveni. U slučajevima kada učešće nije sponzorisano, učešće predstavnika iz zemlje u velikom broju slučajeva izostaje.
--	---	--	--	--	--	--	--	--	---

	Sastanak u okviru Međunarodnog partnerstva protiv nekažnjivosti za upotrebu hemijskog oružja, realizovan je krajem mjeseca juna u Parizu, Republika Francuska. Pored jednog predstavnika Vojske Crne Gore, sastanku su iz Crne Gore prisustvovali po jedan predstavnik iz Direktorata za vanredne situacije MUP-a, Instituta za javno zdravlje i Specijalnog državnog tužilaštva. Predstavnici nadležnih institucija učestvovali su na radionici „o regionalnoj saradnji i nacionalnoj strategiji, po pitanju kontrole naoružanja za masovno uništenje“ koja je održana u septembru, u RACVIAC-u u Hrvatskoj. Pripadnik Vojske Crne Gore je prisustvovao aktivnosti pod nazivom „Seminar u vezi sa Konvencijom o hemijskom oružju“, koji je tokom februara održan u RACVIAC, uz podršku predavača iz OPCW. Predstavnici ANB, su tokom 2019. godine, učestvovali na dvije međunarodne radionice i vježbe /TTX/.								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	Službenici ANB su tokom 2019. godine pohađali 3 specijalističke obuke iz oblasti nuklearne bezbjednosti u organizaciji IAEA. Do kraja godine biće organizovan još jedan specijalistički kurs iz ove oblasti na kojem će učestvovati predstavnici Agencije. Službenici Uprave carina su u periodu od 5. do 8. septembra 2019. učestvovali u međunarodnoj operaciji „Dani zajedničke akcije – JAD 2019“ u organizaciji Europol koja se odnosi na borbu protiv krijumčarenja vatrenog oružja, droga i dr. Predstavnici Agencije za zaštitu prirode i životne sredine učestvovali su na sastancima i radionicama iz oblasti radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti u organizaciji Međunarodne Agencije za Atomsku energiju (IAEA). Tokom 2019. godine službenici CETI-ja su učestvovali na preko 10 obuka, seminara i radionica koje su organizovali Međunarodna agencija za								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

atomsku energiju, Evropska komisija i druge relevantne organizacije. U okviru Projekta P 57, održana je terenska vježba održana na Palama BiH, 02.10.2019. godine imala je po scenario istragu RN incidenta. Na vježbi su učestvovala 4 predstavnika Forenzičkog centra, uz predstavnike iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Srbije. Predstavnik MPV učestvovao na Generalnoj konferenciji Međunarodne agencije za atomsku energiju, Beč, 16-20. septembar 2019. godine. Predstavnik MVP učestvovao na Konferenciji država članica Konvencije o hemijskom oružju (CWC), Hag, 25-29. novembar 2019. godine.									
Operativni cilj 1.4.: Informisanje predstavnika privrede, NVO, akademske zajednice i šire zainteresovane javnosti u vezi sa obavezama koje po njih proizilaze iz domena neproliferacije oružja za masovno uništenje									
Indikator učinka <i>Broj organizovanih okruglih stolova i seminara sa ciljem informisanja javnosti i industrije o obavezama koje po njih proizilaze u domenu sprječavanja širenja OMU.</i>	Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta <i>U prethodnom periodu nedovoljno urađeno na planu informisanje predstavnika privrede, NVO, akademske zajednice i šire zainteresovane javnosti u vezi sa obavezama koje po njih proizilaze iz domena</i>				Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta <i>Javnost i predstavnici privrede informisani o obavezama koje po njih proizilaze rezolucije putem održanih seminara, okruglih stolova i "Industry Outreach" programa.</i>				

			neproliferacije OMU.							
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.4.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Plani rani datum završetka	Status realizacije 	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
	<u>Sprovedene aktivnosti u cilju informisanja privrede, NVO, akademske zajednice i šire zainteresovane javnosti u vezi sa obavezama koje po njih proizilaze iz domena neproliferacije OMU. U izvještajnom periodu održana jedna radionica za predstavnike privrede o postupku spoljnje trgovine oružjem i robom dvostruke namjene.</u>									
1.4.1. Okrugli stolovi, seminari, radionice, tribine, predavanja, publikacije	Ministarstvo ekonomije u saradnji sa Vladom SAD organizovalo dvodnevni seminar za privredne subjekte Crne Gore, na temu "Kontrola spoljne trgovine naoružanjem i vojnom opremom", 26. marta 2019. godine. Cilj seminara bio da nadležni organi CG pruže podršku privrednim subjektima u vidu bližeg upoznavanja sa		2017	2020	Realizovano	2020	Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	

	propisima i najboljom praksom koja se primjenjuje u oblasti kontrole strateških roba, obavezama koje proističu za privredne subjekte iz navedenog propisa, primjenom međunarodnih restriktivnih mjera, carinskom kontrolom, izdavanjem tranzitnih odobrenja.									
Operativni cilj 3.1.: Unaprijeđenje kontrolnih mjera radi sprječavanja širenja nuklearnog, hemijskog, radiološkog i biološkog oružja, te sredstava za njihovo prenošenje										
Indikator učinka				Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta			Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta			
<i>Broj organizovanih specijalističkih obuka za službenike nadležnih organa bezbjednosti u cilju podizanja kapaciteta u HBRN domenu; bezbjedno upravljanje skladištima i svim drugim objektima u kojima se nalaze HBRN materijali, roba i tehnologija dvostruke namjene i druge robe koje se mogu zloupotrijebiti; izvršeno informatičko povezivanje Uprave carina i Ministarstava ekonomije, odbrane, unutrašnjih i vanjskih poslova kako bi carinski organ imao uvid u odbijene zahtjeve za izdavanje dozvola kontrolisane robe, uvid u izdate dozvole itd.; izvršeno informatičko povezivanje Ministarstva održivog razvoja i turizma sa Ministarstvom ekonomije i Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja u pogledu pregleda stanja uvoza/izvoza robe dvostruke namjene i hemikalija, a u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronsko poslovanje.</i>				<i>U izvještajnom periodu nije bilo realizovanih specijalističkih obuka za službenike nadležnih organa bezbjednosti u cilju podizanja kapaciteta u HBRN domenu, već su predstavnici nadležnih organa učestvovali u regionalnim i međunarodnim obukama za podizanje kapaciteta u ovom domenu. U toku je revidiranje Plana zaštite bezbjednog upravljanja skladištem radioaktivnog otpada. Potpisan Protokol o saradnji između Uprave carina i Ministarstva ekonomije, kojim će se bliže utvrditi način saradnje i razmjene informacija i podataka u cilju efikasnije carinske kontrole roba koje su na režimu dozvola, a koje izdaje Ministarstvo ekonomije, i praćenja realizacije izdatih dozvola. Takođe, utvrdiće se set podataka koji će biti dostupni Ministarstvu kroz izvještaj kreiran u Carinsko informacionom sistemu, te set podataka koje će Ministarstvo dati na uvid Upravi. Nije izvršeno informatičko povezivanje Uprave carina i Ministarstava ekonomije, odbrane, unutrašnjih i vanjskih poslova kako bi carinski organ imao uvid u odbijene zahtjeve za izdavanje dozvola kontrolisane robe, uvid u izdate dozvole itd.</i>			<i>Povećan broj organizovanih specijalističkih obuka za službenike nadležnih organa bezbjednosti u cilju podizanja kapaciteta u HBRN domenu; uspostavljen i efikasno održavan sistem bezbjednog upravljanja skladištima i svim drugim objektima u kojima se nalaze HBRN materijali, roba i tehnologija dvostruke namjene i druge robe koje se mogu zloupotrijebiti; izrađen softver za informatičko povezivanje Uprave carina i Ministarstava ekonomije, odbrane, unutrašnjih i vanjskih poslova kako bi carinski organ imao uvid u odbijene zahtjeve za izdavanje dozvola kontrolisane robe, uvid u izdate dozvole itd.; izrađen softver za informatičko povezivanje Ministarstva održivog razvoja i turizma sa Ministarstvom ekonomije i Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja u pogledu pregleda stanja uvoza/izvoza robe dvostruke namjene i hemikalija, a u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronsko poslovanje.</i>			
Aktivnost koja utiče na	Indikator rezultata i	Institucije	Datum početk	Plani rani	Status realiza cije	Novi rok za realizaciju	Sreds tva planir ana	Sredst va realizo vana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni

realizaciju Operativnog cilja 3.1.	postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	odgo vorn e za spro vođe nje aktiv nosti	a	datu m završ etka		(uz odgovara juće obrazlože nje)				period sprovođen ja
	<u>Unapređena specijalistička znanja predstavnik nadležnih organa u HBRN domenu, te ojačane procedure i kontrolne mjere za sprečavanje širenja OMU .Predstavnici relevantnih institucija učestvovali na 10 obuka/radionica/sastanak a. Donijeto 18 rješenja pravnim licima i izrađene i odobrene 13 procedura.</u>									
3.1.1. Organizovanj e specijalističk ih (HBRN) obuka za službenike nadležnih organa bezbjednosti u cilju unaprijeđenj a znanja u ovoj oblasti i razmjene najbolje	Službenici Uprave carina učestvovali na sljedećih 7 obuka: Radionica za identifikaciju rizika i izazova u domenu borbe protiv proliferacije)u organizaciji Inicijative za bezbjednost proliferacije PSI), 02.- 04.03.2019. godine, Sofija, Državna agencija za nuklearnu bezbjednost Republike Bugarske. 11. Regionalni sastanak radne grupe – mreže eksperata za vatreno oružje Jugoistočne Evrope, 14.- 15.05.2019., Sarajevo, BIH, SEESAC;	Svi	2017	2020	Djelimično realizovano	2019	Redovna budžetska sredstva/ donatori	Redovna budžetska sredstva/ donatori	Redovna budžetska sredstva/ donatori	Potrebno realizovati obuke radi razmjene iskustva i najboljih praksi o uvoznim/ izvoznim kontrolama

prakse uvoznim/ izvoznim kontrolama	o Seminar o kontroli spoljne trgovine naoružanjem i vojnom opremom, 26.-27.03.2019., Podgorica, MEK u saradnji sa EXBS. 11. sastanak nacionalnih radnih grupa na temu „C-WMD nacionalne startegije – mehanizmi regionalne saradnje“, 05.-07.02.2019., Zagreb, Hrvatska, RACVIAC – Centar za bezbjednosnu saradnju; Radionica o konvenciji o hemijskom naoružanju, 11.-14.02.2019., Zagreb, Hrvatska, RACVIAC – Centar za bezbjednosnu saradnju; Regionalni kurs o kontroli strateške trgovine u organizaciji EXBS, 02.-06.09.2019. u Skoplju, Sjeverna Makedonija. Obuka na temu strateške trgovine i kontrole izvoza (STEC) u organizaciji UNODC, od 23. do 27. septembra 2019. godine u Podgorici. 3 službenika Forenzičkog centra su uspješno prošli tri treninga i stekli sertifikate za trenere u oblasti forenzičkog istraživanja HBRN incidenata i uspješno su završili obuku									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	za rad na opremi koja je isporučena. 29-30. jula 2019. godine u Crnoj Gori sprovedena je inspekcija nuklearnih materijala Međunarodne agencije za atomsku energiju.									
3.1.2. Bezbjedno upravljanje skladištima i svim drugim objektima u kojima se nalaze HBRN materijali, roba i tehnologija dvostruke namjene i druge robe koje se mogu zloupotrijebiti	Tokom 2019. godine Ekološka inspekcija je donijela 18 rješenja pravnim licima za prilagođavanje uslova skladištenja opasnih hemikalija shodno članu 38 stav 3 Zakona o hemikalijama i Pravilniku o bližim uslovima za skladištenje i mjerama za bezbjedno čuvanje, odnosno upotrebu opasnih hemikalija. U cilju efikasnijeg rada, Uprava za inspekcijske poslove izradila i odobrila sljedeće interne procedure: Procedura prilikom prevoza radioaktivnih materijala; Procedura inspekcije prilikom skidanja radioaktivnih gromobrana (skidanje i uklanjanje radioaktivnih gromobrana, prevoz i reagoanje u vanrednim situacijama; Procedura za inspekciju zatvorenih izvora zračenja)fiksiranih uređaja za	MO, MUP, MORT, MPRR, ME, UIP, AZPŽS, CETI	2017	2020	Djelimično realizovano		Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Uspostaviti i održavati odgovarajući sistem fizičke zaštite HBRN i srodnih materijala

	kalibrisanje, otkrivanje i drugih uređaja); Procedura za kontrolu radioaktivnih izvora koji se koriste u industrijskoj radiografiji; Procedura prilikom kontrole nuklearne medicine; Procedura za inspekciju rendgen aparata; Procedura prilikom kontrole mobilnih zatvorenih radoaktivnih izvora zračenja; Procedura za inspekciju nepokretnih uređaja koji se koriste za industrijsku radiografiju; Procedura za inspekciju linearnog akceleratora; Procedura za inspekciju gama iradijatora; Procedura za inspekciju otvorenih radioaktivnih izvora zračenja koji se koriste u industriji; Procedura za inspeksijsku radioterapije; Procedura za inspekciju skladištenja radioaktivnog otpada.									
3.1.3. Informatičko povezivanje Uprave carina, i Ministarstava ekonomije, odbrane, unutrašnjih i	Potpisan Protokol o saradnji između Uprave carina i Ministarstva ekonomije, kojim će se bliže utvrditi način saradnje i razmjene informacija i podataka u cilju efikasnije carinske kontrole roba koje su na režimu dozvola, a	MJU, ME, MO, MUP, MORT, MPRR, MVP, UP, UC,	2017	2020	Djelimično realizovano		Redovna budžetska sredstva/ donatori	Redovna budžetska sredstva/ donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	

vanjskih poslova kako bi carinski organ imao uvid u odbijene zahtjeve za izdavanje dozvola kontrolisane robe, uvid u izdate dozvole itd., a u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronsko poslovanje	koje izdaje Ministarstvo ekonomije, i praćenja realizacije izdatih dozvola. Takođe, utvrdiće se set podataka koji će biti dostupni Ministarstvu kroz izvještaj kreiran u Carinsko informacionom sistemu, te set podataka koje će Ministarstvo dati na uvid Upravi.	ANB, AZPŽS								
3.1.4. Informatički povezati Ministarstvo održivog razvoja i turizma sa Ministarstvom ekonomije i Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja u pogledu pregleda		MJU MEK MOD MUP MORT MPRR MVP UP UC ANB EPA	2017	2020	Nerealizovano		Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	

stanja uvoza/izvoza robe dvostruke namjene i hemikalija, a u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronsko poslovanje										
Operativni cilj 3.2.: Odgovor u slučaju krize izazvane upotrebom OMU, sanacija štete i mjere oporavka										
Indikator učinka			Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta				Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta			
<i>Broj realizovanih treninga i obuka za osposobljavanje ekipa za reagovanje u slučaju upotrebe HBRN oružja.</i>			<i>Predstavnici nadležnih organa učestvovali na obukama u specijalističkim HBRN centrima u inostranstvu čime ojačani kapaciteti za adekvatnu reakciju u slučaju HBRN akcidenta.</i>				<i>Oformljeni i osposobljeni timovi za adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju upotrebe HBRN oružja.</i>			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Plani rani datum završetka	Status realizacije 	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
	<u>Dodatno unaprijeđeni postojeći kapaciteti za odgovor u slučaju krize izazvane upotrebom OMU, sanaciju štete i realizaciju mjera oporavka. U izvještajnom periodu predstavnici relevantnih institucija učestvovali na 3 obuke i dvije vježbe; u u toku je</u>									

	<u>priprema obuke, od strane službenika UP koji su stekli sertifikate za trenere u ovoj oblasti za ostale službenike.</u>									
3.2.1. Osposobljavanje ekipa za reagovanje u slučaju upotrebe HBRN oružja	U cilju efikasnijeg odgovora u slučaju krize izazvane upotrebom oružja za masovno uništenje, realizovane su aktivnosti vježbi i obuke u okviru Vojske Crne Gore i regionu, kao i opremanje specijalizovanih jedinica kvalitetnim sredstvima i opremom, te obuka na istim u Crnoj Gori. Pripadnici Vojske Crne Gore su učestvovali na multinacionalnoj vježbi „Joint reaction 2019“, koja je realizovana u mjesecu oktobru, u Tirani, u Albaniji. Službenici UP koji su stekli sertifikate za trenere u ovoj oblasti rade na prepremi obuka za ostale službenike, kako bi se u slučaju pojave HBRN incidenta reagovalo na pravi način, a koje će se održati krajem godine. U okviru projekta P 57 održana je cjelodnevna konferencijska vježba (TTX Balkan) u prostorijama Forenzičkog centra dana	MUP (Direktorat za vanredne situacije), UP (Forenzički centar), MO, MZ, MORT, MPRR, AZPŽS, IZJZ, UIP, CETI	2017	2020	Realizovano		Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	

	15.05.2019. godine. Glavni cilj ove vježbe je poboljšanje HBRN forenzičke vještine i postupaka kao odgovor na kriminalni događaj koji uključuje opasno ispuštanje hemikalija na mjestu incidenta. Na vježbi je čestvovalo 10 učesnika i to po jedan učesnik iz Direktorata za vanredne situacije MUPa CG, Službe zaštite i spašavanja Podgorica, Vojske Crne Gore, kao i 3 učesnika iz ODT Podgorica i 4 učesnika iz Forenzičkog centra. Vježba je vođenja od strane konzorcijuma projekta P 57 putem video linka i razmjene e-mailova. Zaključak sa vježbe je da bi se ovakve i slične vježbe trebale izvoditi najmanje jednom godišnje uz obavezno učešće predstavnika svih institucija koje su obuhvaćene Nacionalnim akcionim planom za HBRN zaštitu. U okviru projekta P 57 „Jačanje kapaciteta forenzičke tehnike u istraživanju HBRN incidenata u regionima Jugoistočne i Istočne Evrope“ službenici Forenzičkog centra iz različitih oblasti su								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

	učestvovali u još tri obuke. Institut za javno zdravlje Crne Gore, u saradnji sa Institutom Robert Koh iz Berlina, organizovao radionicu o korišćenju lične zaštitne opreme, u Podgorici, od 11. do 12. decembra 2019. Radionica je organizovana s ciljem da se efikasno odgovori u slučaju pojave zarazne bolesti od većeg javnozdravstvenog značaja. Prisustvovali su medicinski radnici iz više insitucija (Infektivne klinike, Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, ambulate Aerodroma Podgorica, ambulate Aerodroma Tivat, Odjeljenja za epidemiologiju Kliničkog Centra, epidemiolozi i mikrobiolozi Instituta za javno zdravlje Crne Gore).									
Operativni cilj 3.3.: Informisanje zainteresovane javnosti o obavezama registracije i procedurama u slučaju legalne proizvodnje, skladištenja, transporta i upotrebe HBRN materijala										
Indikator učinka <i>Broj izrađenih brošura/publikacija sa pregledom informacija o zakonodavnom okviru i obavezama u slučaju legalne proizvodnje, skladištenja, transporta i upotrebe HBRN materijala.</i>				Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta <i>U prethodnom periodu nije bilo izrađenih brošura/publikacija sa informacijama o zakonodavnom okviru i obavezama u slučaju legalne proizvodnje, skladištenja, transporta i upotrebe HBRN materijala. Izrađen je nacrt brošure za privredne subjekte sa pregledom informacija o zakonodavnom okviru i obavezama kada je u pitanju kontrola izvoza</i>			Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta <i>Izrađene brošure ili slične publikacije sa pregledom informacija o zakonodavnom okviru i obavezama u slučaju legalne proizvodnje, skladištenja, transporta i upotrebe HBRN materijala.</i>			

			naoružanja i vojne opreme, kao i roba dvostruke namjene.							
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.3.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Plani rani datum završetka	Status realizacije 	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
	<u>Pored aktivnosti iz mjere 1.4.1 u izvještajnom periodu nije bilo drugih aktivnosti za realizaciju ove mjere.</u>									
3.3.1. Izrada pravilnika/brošure sa pregledom informacija o zakonodavnom okviru i obavezama		ME, MUP, MO, MPRR, UC, AZPŽS u saradnji sa ostalim institucijama	2017	2020	Nerealizovano		Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Potrebno je preduzeti aktivnosti u cilju izrade pravilnika/brošure sa pregledom informacija o zakonodavnom okviru i obavezama
Operativni cilj 3.4.: Jačanje tehničkih kapaciteta u cilju modernizacije infrastrukture i efikasne kontrole na graničnim prelazima										
Indikator učinka			Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta				Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta			
Količina i vrsta nabavljene odgovarajuće opreme i organizovanje obuka za njenu adekvatnu upotrebu.			U prethodnom periodu rađeno je na nabavci potrebne opreme a organizovane su obuke za adekvatno rukovanje postojećom opremom.				Izvršena nabavka odgovarajuće opreme i organizovane obuke za njenu upotrebu.			
Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i	Institucije odgovorne	Datum početka	Plani rani datum	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period

Operativnog cilja 3.4.	postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	vorn e za sprovođenje aktivnosti		završetka		odgovarajuće obrazloženje)				sproveden ja
	<u>Ojačani tehnički kapaciteti za suočavanje HBRN prijetnjama. U izvještajnom periodu izvršena nabavka odgovarajuće opreme od strane dvije institucije</u>									
3.4.1. Nabavka odgovarajuće opreme i organizovanje obuka za njenu adekvatnu upotrebu	Ministarstvo odbrane nabavilo sljedeću opremu: Hemijski detektor „First Defender RMX S2“- 2 komada; Hemijski detektor „Tru Defender FTX S2“- 1 komad; Hemijski detektor „LCD 3,3“- 20 komada; Radiološki detektor „Rad eye“ – 20 komada. Realizacijom projekata P 57 i projekta „P58 Nabavka specijalizovane opreme za HBRN forenziku Regiona centara izvrsnosti jugoistočne Evrope“ Forenzički centar i Uprava policije Crne Gore dobili su mobilnu laboratoriju i odgovarajuću opremu (donacija od strane EU u iznosu 193 124,00€) sa	MUP/U P, MO, MNA, MORT, UC	2017	2020	Realizovano		Redovna budžetska sredstva/ donatori		Donacija Vlade SAD u iznosu od 545,557.00 USD Donacija u iznosu od 193,124.00 EUR	Dodatno unaprijediti tehničke kapacitete u cilju modernizacije infrastrukture i efikasne kontrole na graničnim prelazima nabavkom odgovarajuće opreme i organizovane obuke za njenu adekvatnu upotrebu

	kojom će obučeni tim adekvatno reagovati u slučaju pojave HBRN incidenta, te u slučaju sumnje u kriminalne aktivnosti, pokrenuti prve korake u fazi istrage, uključujući prikupljanje fizičkih dokaza koji bi doveli do identifikacije i privođenja izvršioca napada. Donacija podrazumijeva: Komplet lične zaštitne opreme; Oprema za ličnu dekontaminaciju; Kombinezon za zaštitu od prskanja; Samostalni uređaj za disanje Dräger PSS 5000 DS TCS; Vazdušni cilindar s poklopcem; Lični dozimetar Atomtex AT2503A; HAZMAT WMD kit sve-u-jednom; Instrument za otkrivanje radijacije i identifikaciju radionuklida sa 2 lična detektora zračenja; Komplet oznaka, uzorkovanja i materijala za pakovanje; Komplet tradicionalnih forenzičkih alata; Znakovi upozorenja i oznake; 2 lap topa i štampač; Komplet za prikupljanje uzoraka na terenu; Komplet opreme za dekontaminaciju; Kontejneri (oko 30 litara); 2 Foto i								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

[illegible]

Operativni cilj 3.5.: Unaprijeđenje sistema kontrole spoljne trgovine naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene										
Indikator učinka				Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta				Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta		

Usklađenost zakonskog okvira kojim se reguliše izvoz robe dvostruke namjene sa najnovijom EU legislativom i međunarodnim standardima u oblasti kontrole robe dvostruke namjene.				Liste robe dvostruke namjene u CG redovno se usklađuju sa listama EU. Liste EU su evolutivnog karaktera i ažuriraju se godišnje.				Usklađenost zakonski okvir kojim se reguliše izvoz robe dvostruke namjene sa najnovijim EU i međunarodnim standardima u oblasti kontrole robe dvostruke namjene.		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.5.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Plani rani datum završetka	Status realizacije 	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
	<u>U izvještajnom periodu nije bilo aktivnosti u pravcu realizacije ove mjere</u>									
3.5.1. Usklađivanje liste robe dvostruke namjene u Crnoj Gori sa listom EU u oblasti kontrole robe dvostruke namjene		MEK	2017	2020	Djelimično realizovano		Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Redovna budžetska sredstva/donatori	Crna Gora redovno usklađuje nacionalnu kontrolnu listu robe dvostruke namjene sa listom EU. Potrebno je u skladiti nacionalnu listu sa revidiranom listom EU za 2019. godinu.
Operativni cilj 4.1.: Povezivanje na regionalnom i međunarodnom nivou u cilju efikasne razmjene pomoći i informacija o upotrebi HBNR materijala i povezanih prijetnji										
Indikator učinka			Vrijednost na kraju druge godine sprovođenja strateškog dokumenta				Vrijednosti na kraju posljednje godine sprovođenja strateškog dokumenta			
Primjeri saradnje i koordinacije na regionalnom i			Crna Gora je aktivan činilac na regionalnom i				Povećani doprinos Crne Gore regionalnim i			

međunarodnom nivou u cilju efikasne razmjene informacija o prometu HBNR materijala ili pokušajima njihove zloupotrebe.			međunarodnom nivou u domenu sprječavanja širenja OMU. Redovno razmjenjuje informacija o prometu HBNR materijala i pokušajima njihove zloupotrebi.			međunarodnim naporima usmjerenim na suzbijanje širenja OMU, kroz intenzivniju saradnju i koordinaciju sa partnerima na regionalnom i međunarodnom nivou, u cilju razmjene relevantnih informacija, iskustava i najboljih praksi.				
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Plani rani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovara juće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
	<u>Potpisani bilateralni sporazumi o saradnji u oblasti vanrednih situacija.</u>									
4.1.1. Potpisivanje sporazuma o zajedničkoj saradnji	Donijeta Odluka o objavljivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji i uzajamnoj pomoći u oblasti vanrednih situacija. Donijeta je Odluka o objavljivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan o saradnji u oblasti vanrednih situacija. Donijeta je Odluka o objavljivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Bugarske o saradnji u slučaju	Svi	2017	2020	Djelimično realizovano				Nisu potrebna budžetska sredstva	Ispitati mogućnost potpisivanja dodatnih sporazuma o saradnji u domenu razmjene informacija i iskustava, te najboljih praksi u domenu sprječavanja proliferacije OMU.

	katastrofa.									
--	-------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

III PREPORUKE ZA DALJE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

U daljim fazama sprovođenja Akcionog plana za implementaciju Strategije za neproliferaciju oružja za masovno uništenje potrebno je fokusirati se na:

- Donošenje novih i dopune i izmjene postojećih propisa kojima se reguliše materija koja se odnosi na bezbjednost genetskog materijala i biološke agense, u skladu sa relevantnim međunarodnim propisima i standardima, kao i sa novim direktivama EU, te izradu i usvajanje procjene rizika od katastrofa i plana zaštite i spašavanja od tehničko - tehnoloških i drugih rizika. Takođe, potrebno je donijeti novi Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene;
- Predstavnici državnih institucija redovno učestvuju na regionalnim i međunarodnim sastancima u domenu sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje. Međutim, učešće je najčešće ograničeno na one skupove na kojima su troškovi učešća iz zemlje pokriveni. U slučajevima kada učešće nije sponzorirano, učešće predstavnika iz zemlje u velikom broju slučajeva izostaje, pa je potrebno planirati sredstva za obezbjeđivanje učešća na relevantnim međunarodnim i regionalnim skupovima;
- Potrebno realizovati zajedničke obuke radi razmjene iskustva i najboljih praksi o uvoznim - izvoznim kontrolama;
- Neophodno uspostavljanje i održavanje odgovarajućeg sistema fizičke zaštite HBRN i srodnih materijala;
- Dodatno unaprijediti tehničke kapacitete u cilju modernizacije infrastrukture i efikasne kontrole na graničnim prelazima nabavkom odgovarajuće opreme i organizovane obuke za njenu adekvatnu upotrebu;
- Ispitati mogućnost potpisivanja sporazuma o regionalnoj i međunarodnoj saradnji u domenu razmjene informacija i iskustava, te najboljih praksi u domenu sprječavanja proliferacije OMU;
- Uskladiti nacionalnu kontrolnu listu robe dvostruke namjene sa posljednjim izmjenama kontrolne liste EU za robu dvostruke namjene;
- Izraditi brošure/publikacije sa pregledom informacija o zakonodavnom okviru i obavezama u slučaju legalne proizvodnje, skladištenja, transporta i upotrebe HBRN materijala.